

Přírůstek zahraniční literatury za rok 2003

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a odboru knihovnictví

Foreign literature acquired in 2003

Excepting publications acquired for Slavonic Library and Library Information and Cooperation Division

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE / NON-PERIODICAL PUBLICATIONS

celkem / total   **9 646 k.j. / units**

tištěné dokumenty <i>printed documents</i>	9 509	netištěné dokumenty <i>non-printed documents</i>	137
---	-------	---	-----

z toho / out of which:

výměna / exchange	4 588 (47,6 %)	mikrodokumenty / microdocuments	16 (0,16 %)
dary / gifts	2 635 (27,3 %)	videozáznamy / videorecordings	6 (0,06 %)
nákup / purchase	2 286 (23,69 %)	CD-ROM / CD-ROM	110 (1,14 %)
		zvukové záznamy / sound recordings	5 (0,05 %)

Rozbor celkového přírůstku podle zemí:

Acquired publications by countries:

k.j./units

	země / country	výměna <i>exchange</i>	dary <i>gifts</i>	nákup <i>purchase</i>	SDZ*) <i>SDZ*)</i>	CD-ROM <i>CD-ROM</i>	celkem <i>total</i>
1.	Německo / Germany	916	519	890	16	9	2 350
2.	USA / USA	439	625	359	3	70	1 496
3.	Rakousko / Austria	158	516	100	1	1	776
4.	Velká Británie / Great Britain	187	111	477	0	0	775
5.	Rusko / Russia	521	17	25	0	1	564
6.	Polsko / Poland	339	80	12	0	2	433
7.	Francie / France	197	130	60	3	6	396
8.	Slovensko / Slovakia	266	39	74	0	1	380
9.	Srbsko a Černá Hora / Serbia and Montenegro	280	14	1	0	0	295
10.	Španělsko / Spain	195	18	55	0	0	268
11.	Rumunsko / Romania	205	12	1	0	4	222
12.	Švýcarsko / Switzerland	6	139	37	0	3	185
13.	Itálie / Italy	28	65	47	0	3	143
14.	Nizozemsko / Netherlands	22	12	87	0	0	121
15.	Maďarsko / Hungary	60	27	0	0	1	88
16.	Finsko / Finland	58	23	0	0	1	82
17.	Čína / China	68	11	0	0	0	79
18.	Litva / Lithuania	59	5	7	0	0	71
19.	Tchaj-wan / Taiwan	55	13	0	1	0	69
20.	Bělorusko / Belarus	67	1	0	0	0	68

21.	Jižní Korea / <i>South Korea</i>	60	1	0	0	2	63
22.	Belgie / <i>Belgium</i>	16	29	10	0	1	56
23.	Slovinsko / <i>Slovenia</i>	54	1	0	0	0	55
24.	Japonsko / <i>Japan</i>	40	10	3	0	0	53
25.	Švédsko / <i>Sweden</i>	41	11	0	0	0	52
26.	Ukrajina / <i>Ukraine</i>	40	4	0	0	0	44
27.	Chorvatsko / <i>Croatia</i>	28	10	2	0	0	40
28.	Bulharsko / <i>Bulgaria</i>	32	7	0	0	0	39
29.	Dánsko / <i>Denmark</i>	30	6	1	1	0	38
30.	Brazílie / <i>Brazil</i>	8	4	20	0	0	32
31.	Turecko / <i>Turkey</i>	0	13	6	0	4	23
32.	Estonsko / <i>Estonia</i>	21	1	0	0	1	23
33.	Makedonie / <i>Macedonia</i>	23	0	0	0	0	23
34.	Bosna a Hercegovina / <i>Bosnia and Herzegovina</i>	17	0	0	0	0	17
35.	Kanada / <i>Canada</i>	1	14	0	0	0	15
36.	Portugalsko / <i>Portugal</i>	10	2	0	0	0	12
37.	Lotyšsko / <i>Latvia</i>	10	2	0	0	0	12
38.	Indie / <i>India</i>	0	11	0	0	0	11
39.	Mexiko / <i>Mexico</i>	8	2	1	0	0	11
40.	Izrael / <i>Israel</i>	0	10	0	0	0	10
41.	Kolumbie / <i>Columbia</i>	4	6	0	0	0	10
	ostatní země / <i>other countries</i>	19	114	11	2	0	146
	celkem / total	4 588	2 635	2 286	27	110	9 646
	% z celkového přírůstku % from total	47,60 %	27,30 %	23,69 %	0,27 %	1,14 %	100 %

*) zahrnuje mikrodokumenty, video a zvukové záznamy / *incl. microdocuments, video and sound recordings*

Rozbor celkového přírůstku podle oborů:

Acquired publications by subject groups:

k.j./units %

	obory / <i>subject groups</i>	výměna	dary	nákup	SDZ*)	CD-ROM	celkem	
		<i>exchange</i>	<i>gifts</i>	<i>purchase</i>	<i>SDZ*)</i>	<i>CD-ROM</i>	<i>total</i>	
1.	všeobecnosti / <i>generalities</i>	421	173	146	13	12	765	7,93 %
2.	filozofie, psychologie / <i>philosophy, psychology</i>	151	124	106	2	0	383	3,97 %
3.	náboženství, teologie / <i>religion, theology</i>	112	138	72	1	0	323	3,35 %
4.	sociologie, statistika / <i>sociology, statistics</i>	116	142	101	0	1	360	3,73 %
5.	politika, ekonomie / <i>politics, economy</i>	444	421	193	0	6	1 064	11,03 %
6.	právo, veřejná správa, pojišťovnictví / <i>law, public administration, insurance</i>	133	107	48	0	3	291	3,02 %

7.	vojenství a vojenské vědy / <i>military art and science</i>	16	7	21	0	0	44	0,46 %
8.	školství, pedagogika, volný čas / <i>education, teacher-training, leisure</i>	54	111	25	0	0	190	1,97 %
9.	obchod, spoje, doprava, cestovní ruch / <i>trade, communication, transport, tourism</i>	35	20	78	1	1	135	1,40 %
10.	etnografie, kulturní antropologie / <i>ethnography, cultural anthropology</i>	113	24	17	0	0	154	1,60 %
11.	filologie, jazyky, jazykověda / <i>philology, languages, linguistics</i>	296	56	165	2	1	520	5,39 %
12.	matematika / <i>mathematics</i>	21	26	52	0	1	100	1,04 %
13.	přírodní vědy / <i>natural sciences</i>	235	115	123	1	55	529	5,48 %
14.	lékařské vědy, zdravotnictví / <i>medical sciences, public health</i>	49	86	35	0	3	173	1,79 %
15.	technika, technologie, průmysl, řemesla / <i>engineering, technology, industries, crafts</i>	22	33	18	0	1	74	0,77 %
16.	zemědělství, lesnictví / <i>agriculture, forestry</i>	28	11	0	0	3	42	0,44 %
17.	domácí hospodaření / <i>domestic science</i>	5	0	0	0	0	5	0,05 %
18.	management, řízení a organizace / <i>management, administration, and organization</i>	6	12	22	0	0	40	0,42 %
19.	urbanismus, architektura / <i>town and country planning, architecture</i>	40	22	35	1	2	100	1,04 %
20.	sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie / <i>plastic and graphic arts, photography</i>	165	118	31	0	7	321	3,32 %
21.	hudba, divadlo, film apod. umění / <i>music, theatre, film, performing arts</i>	167	126	456	2	5	756	7,83 %
22.	hry a sport / <i>games and sports</i>	5	8	5	0	0	18	0,19 %
23.	literární věda / <i>history of literature and literary criticism</i>	521	89	155	0	3	768	7,96 %
24.	geografie / <i>geography</i>	87	94	60	1	1	243	2,52 %
25.	historie, biografie / <i>history, biography</i>	934	368	274	2	4	1 582	16,40 %
26.	literární texty / <i>literary texts</i>	412	204	48	1	1	666	6,90 %
	celkem / total	4 588	2 635	2 286	27	110	9 646	100,00 %

*) zahrnuje mikrodokumenty, video a zvukové záznamy / *incl. microdocuments, video and sound recordings*

Rozbor celkového přírůstku podle určení:
Acquired publications for respective collections and reading rooms:

		k.j./units	%
1.	Národní konzervační fond <i>National Archival Collection</i>	1 092	11,32 %
2.	studovny a příručky celkem <i>reading rooms total</i>	1 499	15,54 %
	z toho / out of which:		
	Všeobecná studovna <i>General Reading Room</i>	244	
	Studovna společenských a přírodních věd <i>Social and Natural Sciences Reading Room</i>	250	
	Studovna rukopisů a starých tisků <i>Manuscripts and Early Printed Books Reading Room</i>	199	
	Studovna hudebního oddělení <i>Music Dept. Reading Room</i>	537	
	Studovna vědeckých pracovníků <i>Scholars Reading Room</i>	114	
	Referenční centrum <i>Reference Centre</i>	155	
3.	Univerzální knihovní fond (včetně fondu OSN) <i>Universal Library Collection</i>	7 055	73,14 %

Rozbor aktivních výměnných kontaktů podle zemí:
Exchange contacts:

Výměnné kontakty celkem – 215 partnerů v 45 zemích

Exchange contacts in total – 215 partners in 45 countries

	země / country	počet partnerů / number of partners
1.	Německo / <i>Germany</i>	42
2.	Španělsko / <i>Spain</i>	17
	Itálie / <i>Italy</i>	17
3.	USA / <i>USA</i>	13
4.	Polsko / <i>Poland</i>	10
5.	Maďarsko / <i>Hungary</i>	8
6.	Rusko / <i>Russia</i>	7
	Velká Británie / <i>Great Britain</i>	7
	Srbsko a Černá Hora / <i>Serbia and Montenegro</i>	7
7.	Rakousko / <i>Austria</i>	6
8.	Švýcarsko / <i>Switzerland</i>	5
	Dánsko / <i>Denmark</i>	5
	Chorvatsko / <i>Croatia</i>	5
9.	Belgie / <i>Belgium</i>	4
	Rumunsko / <i>Romania</i>	4

Počet partnerů v ostatních zemích byl menší než 4.

In other countries the number of partners was smaller than 4 per country.
B. PERIODICKÝ TISK / PERIODICALS
celkem / total
725 titulů / titles

		tituly/ titles	%
z toho / out of which:	výměna / <i>exchange</i>	343	47,30 %
	dary / <i>gifts</i>	7	1,00 %
	nákup / <i>purchase</i>	375	51,70 %

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku zahraniční literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na výběrové získávání dokumentů z profilových oborů (obory společenských věd, přírodních věd, kultury a umění). Získané publikace jsou zařazovány do národního konzervačního fondu a do univerzálního knihovního fondu. Ve výjimečných případech jsou publikace předávány do fondu Slovanské knihovny a odboru knihovnictví.

Celkový objem přírůstku zahraniční literatury byl 9646 knihovních jednotek (dále jen k.j.) a oproti roku 2002 mírně vzrostl. Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 47,6 % (4588 k.j.), darů 27,3 % (2635 k.j.), nákupu 23,7 % (2286 k.j.). Netištěné dokumenty byly získány jak nákupem, tak darem nebo výměnou, ale vzhledem k malému objemu přírůstku (1,4 % tj. 137 k.j.) není uváděn statistický rozbor způsobu nabytí.

Podíl výměny na celkovém přírůstku se v letech 1995–2003 pohyboval mezi 38 %–59,5 %, podíl darů mezi 26 %–34 % a podíl nákupu mezi 13,5 %–23,7 %.

Mezinárodní výměna publikací stále představuje důležitý zdroj doplňování zahraniční literatury. Samozřejmě a nedílnou součástí procesů výměny publikací je trvalé vyhodnocování efektivnosti konkrétních výměnných vztahů a vzájemné porovnávání výhodnosti a vyváženosti výměnných kont. Výměnné kontakty jsou proto proměnlivé, mění se i vnitřní obsahová skladba předmětu výměny (periodika, tituly z aktuální nakladatelské produkce, vlastní publikace, nabídky vlastních duplikátů, v některých případech i elektronické publikace). Mimořádně významná je výměna periodik, které jsou takto získávány za nižší finanční náklady, než je běžné předplatné.

Aktivní výměnné kontakty byly udržovány s 215 partnery (národní knihovny, univerzity, specializované knihovny, odborné instituce) ve 45 zemích. Bližší údaje o počtu výměnných partnerů v jednotlivých zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Velmi kvalitní a tradičně spolehlivá je výměna s partnery z německé jazykové oblasti (Německo, Rakousko). Velkým přínosem je výměna s USA a Velkou Británií. Velmi úspěšně probíhá výměna se Slovenskem, se skandinávskými a pobaltskými státy a se státy bývalé Jugoslávie (Srbsko a Černá Hora, Chorvatsko, Slovinsko, Makedonie, Bosna a Hercegovina). Vynikající úroveň má výměna s Ruskem a Polskem. Ze strany odborníků jsou vysoce oceňovány výsledky výměny s Tchaj-wanem a Čínou. Naopak poklesla nebo stagnuje výměna s partnery z románské jazykové oblasti (Francie, Itálie, Španělsko). Výměna s ostatními zeměmi podléhá určitým výkyvům nebo je – ve srovnání s ostatními – méně výrazná.

Nejvíce publikací bylo získáno z Německa (916), Ruska (521), USA (439), Polska (339), Srbska a Černé Hory (280), Slovenska (266). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách. Kromě tištěných publikací byly získány i některé monografie a národní bibliografie na CD-ROM. Výměnou bylo získáno 343 titulů periodik tj. 47,3 % z celkového počtu titulů. Ve srovnání s rokem 2002 celkový přírůstek výměny vzrostl.

Kromě stálých **darů**, které knihovna dlouhá léta dostává z titulu členství ČR nebo knihovny v mezinárodních organizacích, byly přijaty dary od nejrůznějších domácích i zahraničních institucí a organizací, zastupitelských úřadů, odborných pracovišť, vystavovatelů na pražském knižním veletrhu apod. Nechyběly ani dary od soukromých osob. V zásadě jsou přijímány dary, které jsou v souladu s profilem doplňování; v ideálním případě je skladba daru dohodnuta předem. V opačných případech je dar odmítnut a dárci je většinou doporučena jiná odpovídající knihovna; v krajních případech je dar nebo jeho část podle dohody redistribuován.

Nejvíce publikací bylo získáno z USA (625), Německa (519), Rakouska (516), Švýcarska (139), Francie (130), Velké Británie (111). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Kromě tištěných publikací byly získány i některé tituly na CD-ROM. Ve srovnání s rokem 2002 celkový přírůstek darů mírně vzrostl.

V důsledku mnohaletého kritického nedostatku finančních prostředků na akvizici, který je v posledních letech částečně zmírňován účelovou dotací, byl **nákup** zahraniční literatury zaměřen na zajištění skutečně nezbytných profilových titulů, na zajištění kontinuací vč. aktualizací databází na CD-ROM a na doplnění nepostradatelné referenční literatury.

Programově byly využívány veškeré nabízené slevy. Tradičně je poskytují vystavovatelé na každoročním mezinárodním pražském knižním veletrhu Svět knihy, dále Centrum pro demokracii a svobodné podnikání, příležitostně výstavy zahraničních vydavatelů, cílené nabídky nadací a vydavatelů. Díky tomu průměrné náklady na jednu zakoupenou publikaci byly, vzhledem ke skutečným katalogovým cenám, relativně nízké (1863 Kč). Průměrné náklady na jednu kontinuaci titulu na CD-ROM byly 56 745 Kč. Průměrné náklady na jeden monografický titul na CD-ROM byly 1185 Kč.

Nejvíce publikací bylo nakoupeno z Německa (890), Velké Británie (477), USA (359), Rakouska (100). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách. Kromě tištěných publikací byly nakoupeny i tituly na CD-ROM, zejména aktualizace nakladatelských a bibliografických databází. Ve srovnání s rokem 2002 celkový přírůstek nákupu mírně vzrostl.

Comments on Statistical Analyses of Acquired Foreign Literature

---

Acquisition is focused mainly on selection of documents from profiled fields (i.e. the special and natural sciences, culture, and arts). The acquired publications are included into the National Archival Collection and into the Universal Library Collection. Exceptionally the publications are passed onto the Slavonic Library and onto the Library Information & Cooperation Division.

The total volume of acquired foreign literature was 9,646 units and compared with 2002 it slightly increased. The proportion of exchanges to total acquisition of printed documents was 47.6% (4,588 units), gifts 27.3% (2,635 units), and purchase 23.7% (2,286 units). Non-printed documents were acquired both by purchase and by gifts or exchange. Due to a small number of acquired documents (1.4%, i.e. 137 units) their structure is not presented here.

The proportion of exchange to total acquisition fluctuated in 1995–2003 between 38–59.5%, the proportion of gifts between 26–34%, and the proportion of purchase between 13.5–23.7%.

The exchange of publications still presents the most important source of acquisition of foreign literature. The permanent evaluation of efficiency of particular exchange was an integral part of our work as well as the mutual comparison of benefits and exchange accounts. We can state that the exchange contacts were variable as well as the structure of publications exchanged: periodicals, current book production, titles issued by the exchange partners themselves, offers of our duplicates, and in some cases also electronic publications. The exchange of periodicals was of the utmost importance, because they could be acquired for much less financial means in this way than through an ordinary subscription.

Active exchange contacts were maintained with 215 partners (national libraries, universities, special libraries, and professional institutions) in 45 countries. More details about the number of exchange partners in particular countries are presented in the tables.

Traditional reliable exchanges of high quality were maintained with partners from German speaking territories (Germany, Austria). A valuable contribution presented our exchange with the USA and Great Britain. Very successful were our exchanges with Slovakia, Nordic and Baltic states and with the states of former Yugoslavia (i.e. Serbia and Montenegro, Croatia, Slovenia, Macedonia, Bosnia and Hercegovina). Our exchange with Russia and Poland is not on an excellent level. The specialists highly appreciated the results of exchanges with Taiwan and China. On the contrary, our exchange with partners from Romance language territories (France, Italy and Spain) decreased or stagnated. The exchange with other countries were liable to fluctuations or they were – compared with other countries – less important.

The majority of publications were acquired from Germany (916), Russia (521), USA (439), Poland (339), Serbia and Montenegro (280), and Slovakia (266). The data on other countries are presented in the tables. In addition to printed publications, we acquired also some monographs and national bibliographies on CD-ROM. Through exchange we acquired 343 periodical titles, i.e. 47.3% of the total number of titles. Compared with 2002, the total number of foreign documents acquired by exchange increased.

Together with the regular **gifts**, which the Library had been receiving for many years due to the membership of the Czech Republic or the Library in international organizations, also gifts from various inland and foreign institutions and organizations were acquired, as e.g. from embassies, specialized institutions, exhibitors in the Prague Book Fair, etc. There were also gifts from private persons. In principle it can be said that we accepted all gifts in line with the acquisition profile; an ideal case was when we could consult the structure of a gift in advance. In contrary cases, the gift was not accepted and we recommended to donors another relevant library; in extreme cases, the gift or their parts were redistributed as agreed.

The majority of publications were acquired from the USA (625), Germany (519), Austria (516), Switzerland (139), France (130), and Great Britain (111). The data on other countries are presented in the tables. In addition to printed publications we acquired also several titles on CD-ROM. Compared with 2002, the number of gifts of foreign documents slightly increased.

*Due to long-time critical lack of financial means for acquisition, which was in the last years partly moderated through a special subsidy, the **purchase** of foreign literature aimed at getting really necessary profile titles, acquiring ongoing titles including updates of databases on CD-ROM, and completing indispensable reference literature.*

All offered reductions of prices were accepted purposefully. These were traditionally offered by exhibitors during the annual international Prague Book Fair 'BOOKWORLD', by the Centre for Democracy and Free Enterprising, in occasional exhibitions of foreign exhibitors, and by concrete offers of various foundations and publishers. Thanks to that, the average costs per publication were relatively low with regard to real catalogue prices, i.e. CZK 1,863. The average cost of one ongoing title on CD-ROM was CZK 56,745, while the average cost of a monograph title on CD-ROM was CZK 1,185.

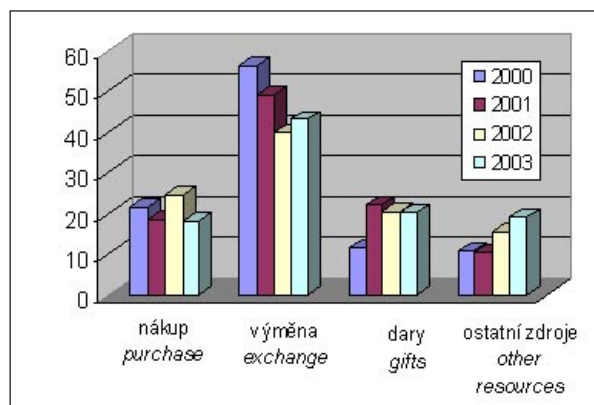
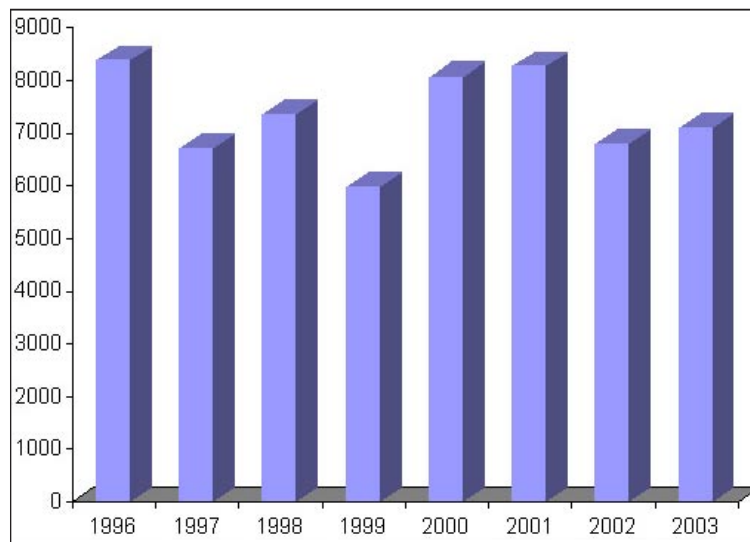
The most of publications were purchased from Germany (890), Great Britain (477), USA (359), and Austria (100). The data on other countries are presented in the tables. In addition to printed publications, also titles on CD-ROM were purchased; mainly updates of publisher and bibliographical databases. Compared with 2002, the purchase of foreign documents slightly increased.

Slovanská knihovna / Slavonic Library

Přírůstek knihovních fondů / Collection acquisitions

rok / year	k.j. / units
1996	8381
1997	6718
1998	7354
1999	5970
2000	8077
2001	8285
2002	6795
2003	7114

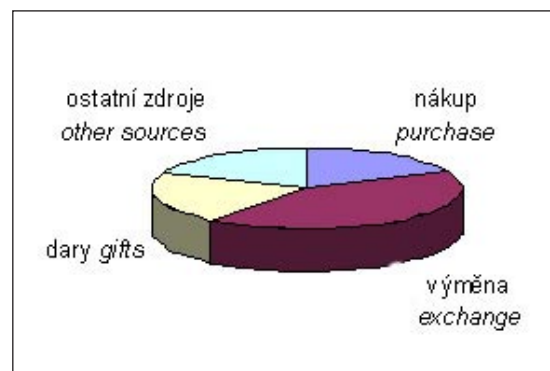

Srovnání let 2000 - 2003 (v procentech) A percentage comparison from 2000-2003

	2000	2001	2002	2003
nákup/purchase	21,6	18,6	24,5	18
výměna/exchange	56,2	49	39,6	43
dary/gifts	11,4	22	20,3	20
ostatní zdroje / other sources	10,8	10,4	15,6	19

Podíl nákupu, výměny, darů a ostatních zdrojů A share in the purchase, exchange, gifts and other sources

	k.j. / units	%
celkem/total	7114	100
nákup/purchase	1278	18
výměna/exchange	3059	43
dary/gifts	1421	20
ostatní zdroje / other sources	1356	19

Odbor ochrany knihovních fondů
Collections Preservation Division

